

1. 4. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K důkaznímu břemenu ohledně pravosti podpisu na směnce

Směnka jako jeden z druhů dokonalých cenných papírů představuje velmi oblíbený a rozšířený zajišťovací institut. Důvodem je zejména abstraktnost směnečných závazků a přísnost směnečného řízení, jež implikuje procesní zvýhodnění věřitele, který se v rámci případného směnečného řízení může efektivně domoci svého nároku ze směnky vydáním směnečného platebního rozkazu (dále také jako „SPR“). Nicméně ani vydáním SPR nemá majitel směnky (remitent) vyhráno, neboť hlavní směnečný dlužník či směnečný rukojmí (aval) často využívají svého oprávnění a brojí proti SPR námitkami rozličného druhu, přičemž v hodnocení oprávněnosti takových námitek a jejich dokazování lze zaznamenat kontradiktornost v rozhodovací praxi jednotlivých soudů. Tento příspěvek si klade za cíl předestřít, zda je procesní postavení směnečného věřitele ve světle aktuální judikatury bezpodmínečně zvýhodněné a která strana směnečného řízení nese důkazní břemeno v případě zpochybnění pravosti a pravdivosti směnky.

Námitka pravosti směnky ve světle judikatury

Jako kardinální se v tomto smyslu jeví otázka, kterého z účastníků řízení o námitkách proti SPR tíží důkazní břemeno k námitce, že podpis výstavce na směnce není pravým podpisem směnečného dlužníka. Tato otázka vyvstala jako sporná během námitkového řízení, přičemž soud prvního stupně vycházel z toho, že je na žalovaném, aby prokázal, že spornou směnku za výstavce nepodepsal. V rámci odvolání se soud druhého stupně ztotožnil se závěry žalovaného jen potud, že důkazní břemeno ohledně určitých skutečností leží na tom účastníku řízení, který z existence těchto skutečností vyvozuje pro sebe příznivé právní důsledky (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 10. 1997, sp. zn. 2 Cdon 257/97), jakož i s tím, že směnka je soukromou listinou nikoli veřejnou. Nicméně ve svém rozhodnutí akcentoval právě speciální procesní úpravu směnečného řízení, z níž vyplývá, že předloží-li žalobce v prvopisu směnku, o jejíž pravosti není důvodu pochybovat (rozuměj formálně platnou směnku), vydá soud na jeho návrh SPR.[1] Vzhledem k tomu, že žalobce takto učinil, unesl tímto způsobem důkazní břemeno, které jej tíží v řízení o vydání SPR. Dále bylo na žalovaném, aby proti SPR vznesl námitky a svá tvrzení v nich obsažená řádně prokázal. **Soud uzavřel, že v řízení o námitkách tak důkazní břemeno stran tvrzení tvořících námitky tíží žalovaného nikoli žalobce.**[2]

Totožnou otázkou se zabýval k dovolání žalovaného Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 21.12.2009, sp. zn. 29 Cdo 3478/2007, kde postavil najisto, **že důkazní břemeno ohledně pravosti směnky (pravosti podpisu žalovaného na směnce) leží na žalobci, který směnku k důkazu předložil a který ze skutečností v ní uvedených vyvozuje nárok.** Nicméně zdůraznil, že otázkou pravosti podpisu dlužníka na směnce se bude moci soud zabývat (s ohledem na zásadu koncentrace námitkového řízení) jen tehdy, pokud dlužník pravost směnky ve včas podaných námitkách

zpochybní.

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí vycházel z premisy, že směnka je listinou soukromou nikoli veřejnou, přičemž u soukromých listin je nutné rozeznávat jejich pravost a správnost (pravdivost). Popíráním pravosti směnky dle názoru NS v sobě implicitně zahrnuje tvrzení, že údajný vystavitel listinu nepodepsal ani nevystavil. Takové popření je proto dostatečně relevantní k tomu, aby pravost listiny musela být dokazována, proto břemeno tvrzení i břemeno důkazní ohledně pravosti směnky spočívá na tom účastníkovi, který ze skutečností v listině uvedených pro sebe vyvozuje příznivé právní důsledky.[3] Nejvyšší soud tak rozdílně od odvolacího soudu vyhodnotil směnku jako listinu, jež požívá stejné důkazní síly jako každá jiná soukromá listina a striktně odmítl domněnku její pravosti jen proto, že byl ve věci vydán SPR. Mimo jiné poukázal na to, že důkazní břemeno k prokázání kauzálních námitek nese žalovaný nikoli z titulu zvláštní procesní úpravy směnečného řízení, ale povahou uplatněného (abstraktního a nesporného) směnečného nároku. **Odlišně tedy uzavřel, že ve sporu o zaplacení vlastní směnky, leží důkazní břemeno ohledně pravosti směnky (pravosti podpisu) na žalobci, který směnku k důkazu předložil a který ze skutečností v ní uvedených vyvozuje žalobou uplatněný nárok.**

Závěr

I přes ustálenou judikaturu v této oblasti se lze v praxi stále setkat s odlišnými stanovisky některých soudů, jež v důsledku „přenášení“ důkazního břemene ze strany žalující na žalovanou dospějí k závěru, že žalovaný důkazní břemeno ohledně pravosti směnky neunesl či vyhodnotí námitku žalovaného, jenž tvrdí, že spornou směnku nepodepsal a na druhé straně uplatní námitky vycházející naopak z předpokladu, že směnku podepsal, jako rozpornou a tudíž neprojednatelnou[4] a ponechají SPR v platnosti.

Lze uzavřít, že pozice směnečných věřitelů v námitkovém řízení nemusí být tak neotřesitelná, jak se na první pohled může jevit. Případným majitelům směnky lze jen doporučit, aby zmíněný judikát měli na paměti, zejména v případě, kdy žalovaný ve sporu o zaplacení vlastní směnky namítá její pravost a na toto zjištění závčas reagovali navrhováním relevantních důkazních prostředků, např. znaleckým posudkem z oboru písmoznalectví, výslechem svědků, apod. V opačném případě se může stát, že remitent coby předkladatel sporné listiny neunesl ohledně její pravosti důkazní břemeno.

Mgr. Martina Šimečková,
advokátní koncipient

[Advokátní kancelář Mgr. Jana Ševčíka](#)

Na Královně 862
156 00 Praha 5 - Zbraslav

Tel.: +420 272 658 563
e-mail: info@aksevcik.eu

[1] viz § 175 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád

[2] blíže viz rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 01.03.2007, sp. zn. 4 Cmo 478/2006

[3] srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30.05.2001, sp.zn. 22 Cdo 2727/99, rozsudek Nejvyššího

soudu ze dne 27.10.2005, sp.zn. 29 Odo 564/2005; stejný názor - pokud jde o účinky popření pravosti soukromé listiny - je rovněž zastáván právní teorií srov. SPÁČIL, J.: Hodnocení důkazu soukromou listinou, zejména potvrzením o splnění dluhu (kvitancí), Ad Notam, č. 5, 2000, s. 93. Zde autor dospěl k závěru, že kvitance je významným důkazním prostředkem, který prokazuje, že věřitel učinil prohlášení o přijetí plnění v kvitanci uvedeného a že pouhé popírání její správnosti věřitelem nemá za následek „přechod“ důkazního břemene o správnosti kvitance na dlužníka.

[4] K důsledkům rozpornosti námitek proti SPR blíže viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2015, sp. zn. 29 Cdo 1970/2014, ze dne 28. 5. 2015.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)